

sourozenců, kterým hrozí nebezpečí mravní zkázy, jakož i dozor nad nimi. Tento soud vykoná dozor a péči na něho přenesenou podle ustanovení o řízení ve věcech poručenských a opatrovnických. Jde tu, podle vzoru § 111 j. n., jakž patrno z vysvětlivek k vládnímu návrhu při § 36, o přenesení poručenské (opatrovnické) pravomoci, ovšem jen co do péče o osobu nezletilého provinilce a jeho sourozenců mravně ohrožených, co do dozoru nad nimi, od soudu poručenského na okresní soud, vykonávající podle § 35 odstavec (1) a (2) trestní soudnictví nad mládeží. Poněvadž přenesení podle § 36 se též má státi podle ustanovení o řízení ve věcech poručenských a opatrovnických, platí o jeho provedení druhý odstavec § 111 j. n., podle něhož je přenesení účinné, když druhý soud převezme příslušnost naň vznesenou, a schválení vrchním soudem, pokud se týče nejvyšším soudem je k účinnosti přenesení třeba teprve, když se druhý soud zdráhá tak učiniti. Ze spisů není patrno, že by se druhý soud převzetí vzpíral. Ochranný dozor (§ 11) jest zvláštním ochranným opatřením podle zákona o trestním soudnictví nad mládeží. Podle § 63 vykonává ochranný dozor příslušný soud poručenský nebo na jeho požádání poručenský soud, v jehož obvodu se mladistvý trvale zdržuje. Tu stačí, by příslušný soud poručenský (opatrovnický) požádal o výkon ochranného dozoru poručenský (opatrovnický) soud, v jehož obvodu se mladistvý trvale zdržuje. Dožádání vydá příslušný soud podle § 37 j. n. ve vlastní pravomoci; schválení nadřízeného soudu není třeba. Za tohoto stavu věci není nejvyšší soud dosud povolán, by v této věci učinil nějaké opatření.

Čís. 12106.

Ve sporu o vylučovací žalobě podle § 47 (1) konk. ř. jest stranou ve sporu správce úpadkové podstaty, nikoliv úpadce, který tu nemá vůbec působnosti, býti stranou ve sporu.

Byly-li dodané stroje, k nimž si dodavatel vyhradil vlastnictví, spojeny s nemovitostí objednatele způsobem uvedeným v § 294 obč. zák., aniž si dodavatel vymohl knihovní poznámku podle § 297 a) obč. zák., staly se příslušenstvím nemovitosti, přestaly býti vlastnictvím dodavatele a staly se vlastnictvím objednatele. Napotomní vlastnickou žalobu dodavatele jest zamítnouti, ať byla podána přímo na objednatele, nebo jako vylučovací žaloba v řízení konkursním na správce objednatelovy úpadkové podstaty.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1932, R I 814/32.)

Žalobě, již se domáhala žalující firma na správci konkursní podstaty žalované firmy, by bylo zjištěno, že žalobkyni přísluší vlastnické právo ke strojům a že žalovaný jest povinen stroje vrátiti, procesní soud první stolice vyhověl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl, v podstatě proto, by bylo zjištěno, zda a které stroje a jak byly spojeny s tovární nemovitostí, by bylo lze posouditi, zda se staly jejím příslušenstvím.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Žalobou domáhá se žalující firma určení svého práva vlastnického a vrácení věci. Jde o žalobu podle § 47 (1) konk. ř. o vyloučení věci z konkursní podstaty, ježto prý úpadci nenáleží a tudíž do konkursní podstaty nepatří (§ 3 (1) a § 12 (1) konk. řádu). Právo na vyloučení nebylo prohlášením konkursu dotčeno (§ 12 (1) konk. ř.). Oprávněnost nároku jest posuzovati podle obecných právních pravidel (§ 47 (1) konk. ř.), ale žalobu bylo podati proti správci konkursní podstaty, jakž se i stalo (§ 7 (2) konk. ř.). Nezávislost onoho práva na konkursu znamená, že je lze uplatniti nehledíc ke konkursnímu řízení a rozdíl je jen ten, že stranou ve sporu je správce, nikoliv úpadce, který tu nemá vůbec způsobilost býti stranou ve sporu (§ 7 (2) konk. ř.). Rekurs se snaží vyvrátiti onu část odůvodnění napadeného usnesení, v níž bylo vysloveno, že správce úpadkové podstaty nezastupuje úpadce, nýbrž věřitelstvo, a rekurent se domnívá, že, padne-li tento názor, objeví se i zbytečným doplniti řízení. Proto zabývá se jen s touto otázkou a dovozuje, že správce úpadkové podstaty musí býti považován za »náměstka úpadcova«. Touto otázkou však netřeba se zabývati, poněvadž jádro věci jest jinde, totiž ve výkladu § 297 a) obč. zák.

Jak bylo již svrchu podotčeno jest odůvodněnost práva na vyloučení posuzovati podle všeobecných právních zásad (§ 47 odst. (1) úpadk. řádu). V souzeném případě bylo namítnuto, že se dodané stroje staly továrním příslušenstvím, poněvadž byly s nemovitostí pevně spojeny a nebyla provedena knihovní poznámka podle § 297 a) obč. zák. Soud prvě stolice byl toho názoru, že, ač opomenuta knihovní poznámka, nemohly se stroje ani po spojení státi příslušenstvím nemovitostí, ježto tomu vadila výhrada vlastnického práva prodatelova (§ 294 obč. zák.) a ježto námitka nedostávající se poznámky nemůže býti vznesena v poměru mezi smluvními stranami. Odvolací soud však má za to, že, ano vyhrazené vlastnictví knihovně nebylo poznamenáno, musila by býti žaloba zamítnuta, kdyby bylo zjištěno, že stroje skutečně byly spojeny s nemovitostí a staly se tak jejím příslušenstvím. Oba nižší soudy odvolávají se na podporu svých názorů na rozhodnutí nejvyššího soudu. Tato sporná otázka byla skutečně řešena dříve v praxi nejednotně. Avšak názor hájený v napadeném usnesení odpovídá nejen doslovu předpisu § 297 a) obč. zák., nýbrž i jeho duchu a účelu. Tento zákonný předpis byl vyvolán právě tím, že výhrada vlastnictví podrývala podklad bezpečnosti hypotekárního úvěru; zákon chtěl zabrániti tomu, by z nemovitostí nebyly ku překvapení a ke škodě věřitelstva vytrhovány důležité a mnohdy právě nejcennější součástky. Tento účel by byl zmařen, a onen předpis by byl vyřaděn z účinnosti, kdyby se nevykládal přísně a důsledně. Zákon skýtá dodavateli stroje možnost, by si knihovní poznámkou zabezpečil své vlastnické právo; neučinil-li tak, nese sám následky vlastní neopatrnosti. Nastává pak zákonný důsledek: stroj stal se příslušenstvím nemovitosti a sdílí její osud. Následkem toho jest, že stroj přestal býti vlastnictvím toho, kdo si vyhradil k němu vlastnické právo, a stal se vlastnictvím majitele nemovitosti, s níž byl spojen. Věcná, vlastnická žaloba bývalého vlastníka, ztrativši potřebný podklad vlastnictví, musí býti zamítnuta, ať byla podána pří-

mo na majitele nemovitosti, nebo jako vylučovací žaloba v řízení úpadkovém na správce konkursní podstaty. Nejvyšší soud v rozhodnutí sb. čís. 11200 osvojil si tento právní názor a zejména zdůraznil, že, opomenuta-li knihovní poznámka podle § 297 a) obč. zák., platí stroje za příslušenství nejen ve prospěch hypotekárních věřitelů, nýbrž vůbec v poměru k třetím osobám, i v poměru ke konkursním věřitelům, třebaže by nebyli oddělnými věřiteli (§ 51 konk. ř.). Veřejná víra, o kterou tu jde, má chrániti nejen reální úvěr, nýbrž vůbec bezpečnost obchodu a tuto veřejnou víru ve vlastnost příslušenství, jak je zevně patrna, lze vyloučiti jen poznámkou ve veřejné knize. Dovolací soud nemá příčiny odchýliti se od těchto zásad, zastávaných převážně i v literatuře (srov. Ehrenzweig 1923 str. 40—42, zejména pod čís. 5, Klang 1932 str. 1176 ad § 297 a) obč. zák.). Jest tedy pro rozhodnutí tohoto sporu důležité, zjistiti, zda a které stroje a jak byly spojeny s tovární budovou, by mohlo býti posouzeno, zda se staly jejím příslušenstvím.

Čís. 12107.

Sirotčí pokladny jsou zvláštním účelovým jměním, jež jest podmětem práv a závazků. Správou jejich jsou pověřeny poručenské soudy, jež je d i n é rozhodují o zápůjčce (o jejich podmínkách). Ani uchazečům o zápůjčky ani dlužníkům nepřisluší proti těmto rozhodnutím poručenských soudů právo ke stížnosti pořadem soudních stolic.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1932, R I 931/32.)

Na nemovitostech manželů H-ových, vložky čís. 70 a čís. 407, vázlo zástavní právo za pohledávku hromadné sirotčí pokladny okresního soudu v T. Manželé H-ovi prodali některé pozemky ze vložky čís. 70 a žádali na okresním soudě v T., by pozemky ty z hypoteky propustil, což tento soud zamítl s o d ů v o d n ě n í m, že by pohledávka sirotčí pokladny pozbyla sirotčí jistoty. R e k u r s n í s o u d nevyhověl rekursu manželů H-ových. D ů v o d y: Jde o smlouvu o zápůjčku ze sirotčí pokladny, k níž došlo vzájemnou dohodou, a o smluvní zástavní právo za poskytnutou zápůjčku, které lze opětně změnit jen vzájemnou dohodou. Tím však stěžovatelům nevzešel právní nárok proti druhé straně na propuštění z hypoteky pozemků do zástavy daných, neboť není pro názor ten zákonného ustanovení a, an okresní soud v T. jako soud spravující sirotčí pokladnu návrh na propuštění pozemků z hypoteky zamítl, nelze ho na stížnost ke změně zamítacího usnesení pro nedostatek zákonných předpokladů pro podobný závazek nutiti, tím méně ke stížnosti jeho rozhodnutí změnit.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Hromadné sirotčí pokladny zřízené podle císařského nařízení ze dne 9. listopadu 1858 čís. 205 ř. zák. a instrukce ministerstev vnitra, spravedlnosti a financí ze dne 24. června 1859 čís. 123 ř. zák. jsou zvláštním účelovým jměním, jež jest podmětem práv a závazků, tedy